

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

МАУП

Київ 2004

Підготовлено кандидатом філософських наук, доцентом *В. Б. Бедною*

Затверджено на засіданні кафедри соціальної роботи та соціальної педагогіки (протокол № 2 від 19.02.04)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Бедная В. Б. Навчальна програма дисципліни “Педагогіка” (для магістрів). — К.: МАУП, 2004. — 18 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, навчально-тематичний план, програмний матеріал до вивчення дисципліни “Педагогіка”, питання для самоконтролю, теми контрольних робіт, а також список рекомендованої літератури.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Кожен, хто вивчає будь-яку науку, спочатку дізнається з її назви, що є предметом цієї науки, тобто, до якої галузі знань вона належить. Педагогіка отримала свою назву від грецьких слів “paidos” — дитина та “ago” — вести. У Стародавній Греції педагогом називали раба, який брав за руку дитину свого господаря та супроводжував її до школи. Пізніше слово “педагогіка” вживається в більш загальному значенні: вести дитину по життю, тобто виховувати її, навчати, спрямовувати духовний та фізичний розвиток.

Протягом тисячоліть педагоги шукали кращих шляхів реалізації здібностей людини, формування нових якостей. Постійно відбиралися необхідні знання, створювалися, перевірялися, відкидалися педагогічні системи, залишалися лише дієздатні.

Нагромадження знань привело до виникнення окремої науки про виховання дітей. Таке визначення педагогіки збереглося до середини ХХ ст. Лише останнім часом стало зрозумілим, що кваліфікованого педагогічного супроводу потребують не лише діти, а й дорослі. Наука про виховання людини — відносно точна дефініція сучасної педагогіки. Термін “виховання” використовується в ширшому аспекті, охоплюючи освіту, навчання, розвиток.

Представлена програма курсу висвітлює широке коло питань педагогіки. Запропонована інформація спрямована на формування у студентів уявлень про теоретичні аспекти педагогіки та аналіз матеріалу для подальшого його практичного використання не лише в професійній діяльності, а й в особистому житті.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
вивчення дисципліни
“ ПЕДАГОГІКА ”

№ пор.	Назва теми
1	Педагогіка: науковий статус, функції, завдання
2	Історичний шлях розвитку освітньо-виховних систем. Емпіричний етап розвитку педагогіки
3	Виникнення вищих навчальних закладів
4	Етап формування педагогіки як науки
5	Виховання людини
6	Характеристика головних методів і форм виховання
7	Виховання в Росії та в Україні: історичний аспект
8	Освіта і культура
9	Характеристика процесу освіти
10	Методи навчання
11	Організаційні форми навчання
12	Єдність освітньої, виховної та розвиваючої функцій навчання
13	Навчання як співтворчість учителя й учня
14	Інноваційні освітні системи ХХ ст.
15	Досвід роботи вальдорфських шкіл
16	Особистість дитини, її розвиток і виховання
17	Особистість учня в педагогічному процесі
18	Розвиток і соціалізація особистості в сім'ї
19	Основи соціальної педагогіки
20	Особливості соціально-педагогічної роботи з молоддю
21	Педагогічний менеджмент

ПРОГРАМНИЙ МАТЕРІАЛ
до вивчення дисципліни
“ ПЕДАГОГІКА ”

Тема 1. Педагогіка: науковий статус, функції, завдання

Виникнення педагогіки та етапи її розвитку. Педагогіка як наука. Предмет, об'єкт, функції, завдання педагогіки. Методи науко-

во-педагогічних досліджень. Структура педагогічної науки. Головні напрями. Зв'язок педагогіки з іншими науками. Загальнокультурне значення педагогіки.

Література [6; 8; 18; 26; 27]

Тема 2. Історичний шлях розвитку освітньо-виховних систем. Емпіричний етап розвитку педагогіки

Емпіричний етап розвитку педагогіки. Фактори генезису шкіл в епоху великих цивілізацій.

Західні школи афінського та спартанського виховання, школи грецької культури, монастирські, соборні школи, системи єзуїтського та християнсько-католицького навчання. Освіта та виховання на Сході.

Джерела виникнення і розвитку вищих навчальних закладів у світі: академія Платона, музеум Птолемея, філософські школи та ефебії Стародавньої Греції.

Література [6; 8; 24]

Тема 3. Виникнення вищих навчальних закладів

Відкриття університетів у Неаполі, Оксфорді, Кембріджі, Лісабоні (XI–XII ст.). Університет як джерело наукових знань та мудрості. Головні принципи університетської освіти. Зміст університетського курсу: теоретичний, прикладний та експериментальний напрям науки як основи навчальної дисципліни.

Типи парадигм і моделі університетської освіти.

Література [6; 8]

Тема 4. Етап формування педагогіки як науки

Етап формування педагогіки як науки (початок XVII ст.). Творча спадщина педагога-гуманіста Я. А. Коменського. Теорія елементарного навчання І. Гербарта. Дидактика навчання, що розвиває Ф. Дістервег. Експериментальна педагогіка та педоцентризм Д. Дьюї.

Література [6; 8; 13; 15]

Тема 5. Виховання людини

Виховання і самовиховання. Виховання як багатофакторний процес. Мета і зміст виховання, критерії оцінки вихованості людини. Напрями виховної роботи. Засоби виховного впливу на людину. Моделі та стилі виховання. Зв'язок теорії виховання з іншими науками.

Література [5; 9; 17; 18; 26]

Тема 6. Характеристика головних методів і форм виховання

Метод виховання як педагогічна категорія. Методи формування свідомості особистості (переконавання, особистий приклад). Метод переконавання як інтелектуальний психічний вплив, оснований на передачі логічно вибудованої інформації. Процедура переконавання: інформування, роз'яснення, доказ і спростування. Метод наслідування як один з основних механізмів соціалізації дитини.

Методи організації та формування досвіду суспільної поведінки (педагогічні вимоги, оцінка колективу, метод привчання, створення виховних ситуацій).

Методи стимулювання діяльності та поведінки (заохочення та осуд). Метод заохочення як активне стимулювання дитини до ініціативної, творчої діяльності.

Методи контролю та самоконтролю, самооцінки діяльності та поведінки.

Література [5; 6; 11; 18]

Тема 7. Виховання в Росії та в Україні: історичний аспект

Енциклопедія сімейного виховання — “Домострой”. Питання розвитку особистості дитини від народження до університетського віку в наукових працях М. М. Манасеїної. П. Ф. Лесгафт про виховання дитини в родині.

М. К. Реріх про повагу до особистості та свободу людини як головний фактор духовного розвитку.

Педагогічна спадщина Л. М. Толстого.

Педагогіка середовища, виховання особистості в колективі. Досвідні та експериментальні станції Наркомпросу С. Т. Шацького. Педагогічна спадщина В. О. Сухомлинського і А. С. Макаренка.

Література [1; 2; 12; 22; 29]

Тема 8. Освіта і культура

Освіта як засіб прилучення людини до світу науки та культури. Освіта як фундамент базової культури особистості. Освіта як система і процес. Моделі освіти.

Головні елементи освіти — мета і зміст, засоби та прийоми здобуття освіти, суб'єкти та об'єкти, форми організації процесу освіти, середовище, в якому відбувається процес освіти, та результат, тобто рівень освіченості людини.

Література [6; 8; 10; 23]

Тема 9. Характеристика процесу освіти

Предмет дидактики, її головні категорії. Закономірності, види та стилі навчання. Зміст і рівні освіти. Принципи побудови навчальної діяльності. Форми організації навчання в школі та вузі.

Головні типи навчальних закладів, їх характеристика. Акредитування навчальних закладів. Документи про освіту. Нормативна та навчально-методична база освіти.

Література [5; 6; 10; 12]

Тема 10. Методи навчання

Поняття про методи навчання. Методи і прийоми. Класифікація методів навчання. Характеристика словесних, практичних і наочних методів навчання. Репродуктивні та проблемно-пошукові методи. Методи стимуляції навчальної діяльності. Мотивація в навчанні.

Література [5; 6; 18; 23; 24]

Тема 11. Організаційні форми навчання

Поняття про форми навчання. Головні підходи до класифікації форм навчання. Загальна характеристика систем навчання.

Контроль та оцінка результатів навчання: сутність контролю, його види, функції, методи.

Література [5; 6; 18; 23; 24]

Тема 12. Єдність освітньої, виховної та розвиваючої функцій навчання

Єдність освітньої, виховної та розвиваючої функцій навчання, їх роль у реалізації всіх компонентів змісту і спрямованості цілісного педагогічного процесу. Характеристика функцій навчання. Проблеми цілісності педагогічного процесу (специфіка та єдність процесів навчання, виховання і розвитку). Вплив двобічності процесу навчання на розвиток особистості та вирішення завдань навчання. Вимога індивідуально-особистісного розвитку дітей, їхніх потреб, здібностей, обдарувань та інтересів у навчанні.

Література [4–6; 18; 23; 24]

Тема 13. Навчання як співтворчість учителя й учня

Сутність єдності викладання і навчання. Характеристика викладання і навчання: мета, зміст, результат. Типи соціально-дидактичних відносин: “учитель — учень”, “викладач — аудиторія”, “учитель — група”, “учитель — засіб навчання — учень”. Співтворчість і співробітництво в навчанні.

Поняття співпраця та творчості в педагогіці Є. М. Ільїна, В. Ф. Шаталова, М. П. Щетиніна. Досвід І. П. Волкова.

Література [2; 5; 7; 28]

Тема 14. Інноваційні освітні системи ХХ ст.

Поняття “інновація”. Інновація і реформи в системі освіти. Типи інновацій у школі та вищому навчальному закладі. Особистість учителя-новатора. Фактори творчого саморозвитку і самореалізації вчителя в умовах інноваційної школи.

“Нові школи” ХХ ст. найбільш відомі у світі. “Вільні шкільні громади” (Німеччина), “Трудова школа” (Німеччина, Швейцарія, Австрія, Росія, Франція), “Школа вільного виховання” (Лейпциг, Росія), американські школи, Вальдорфська школа (Р. Штайнер, Німеччина).

Типи педагогічних інновацій у системі сучасної вищої освіти. Критерії оцінки нововведень.

Література [6; 7; 13; 14; 31]

Тема 15. Досвід роботи вальдорфських шкіл

Проблеми навчання і виховання підлітків і молоді в роботах Рудольфа Штейнера. Школа як єдиний організм. Взаємозв'язок тілесного і духовного. Адаптація навчання до життя дитини. Евритмія. Виховання і людська свобода. Сприймання краси, посилення релігійно-етичних переживань. Стосунки між людьми різного віку. Досвід роботи вальдорфських шкіл в Україні.

Література [6; 31]

Тема 16. Особистість дитини, її розвиток і виховання

Поняття “людина” та “особистість”. Формування особистості. Розвиток задатків і здібностей. Соціалізація особистості як процес виховання та навчання. Основні підходи та принципи процесу соціалізації. Історія питання. Основні види та засоби соціалізації. Провідні фактори соціального становлення особистості. Позитивна і негативна соціалізація. Позитивна соціалізація як умова розвитку гармонійної особистості.

Література [4; 8; 17; 28; 33]

Тема 17. Особистість учня в педагогічному процесі

Освітні системи та розвиток особистості. Соціальна зрілість особистості. Акемологія як порівняно нова галузь людинознавства про феномен зрілості людини. Компоненти зрілості: відповідальність, терпимість, саморозвиток, позитивне мислення, позитивне ставлення до світу.

Мотивація навчання, поведінки і вибору фаху. Вплив мотивації на успішність навчальної діяльності. Мотивація успіху та побоювання невдачі.

Література [5; 6; 18; 33]

Тема 18. Розвиток і соціалізація особистості в сім'ї

Місце і роль сім'ї в соціалізації особистості. Соціально-виховні функції сім'ї. Вплив стилю батьківської поведінки на соціальний розвиток дитини. Моделі поведінки батьків: авторитетний батьківський контроль, владна манера поведінки, невимоглива.

Типи сучасних сімей. Життєві цикли у розвитку сім'ї, кризові стани та їх характеристика. Особливості стосунків у сім'ї.

Література [7; 13; 14; 17; 19]

Тема 19. Основи соціальної педагогіки

Предмет, функції, методи, головні категорії соціальної педагогіки. Соціальна педагогіка як наука, її роль і місце в системі наукового знання. Особливості соціальної педагогіки як науки. Взаємозв'язок соціальної педагогіки з іншими галузями суспільної практики.

Соціологія як методологічна основа соціальної педагогіки. Науково-теоретичні основи соціальної педагогіки — агогіка, андрогогіка, віктимологія.

Соціальна педагогіка як частина соціальної філософії. Спільні проблеми соціальної філософії та соціальної педагогіки: людина і соціум, проблеми соціальної справедливості, захист особистості в сучасному світі. Соціалізація особистості як соціальна проблема, проблеми самоосвіти, самовиховання, самоорганізації.

Література [7; 14; 18; 30]

Тема 20. Особливості соціально-педагогічної роботи з молоддю

Молодь як особлива соціально-демографічна група. Соціальна сутність молоді. Своєрідність молоді як соціальної групи. Характеристика молодіжної субкультури. Психолого-педагогічні проблеми впливу сучасного масового мистецтва на молодь. Молодіжний жаргон (сленг) як провідний засіб комунікації у групі однолітків.

Об'єднання ровесників як фактор соціалізації особистості. Типи самодіяльних об'єднань молоді; педагогічна корекція їхньої діяльності. Сутність поняття "молодіжна політика". Провідні напрями молодіжної політики в Україні, шляхи їх реалізації.

Література [3; 11; 14; 16; 30]

Тема 21. Педагогічний менеджмент

Педагогічний менеджмент: поняття, предмет, зміст, основні категорії. Аналіз стану теорії та практики управління освітніми системами в Україні. Суперечності між вимогами суспільства й рівнем професійної підготовки управлінських кадрів. Соціальний статус, правові можливості, рівень фінансово-господарської самостійності керівників освітніх установ.

Організаційно-регулятивні форми діяльності керівника у сфері освіти. Підготовка та проведення нарад, конференцій тощо. Прийом з особистих і службових питань. Планування робочого часу керівника. Стилi керівництва. Організація, форми, методи управління колективом. Правові, психологічні, соціальні, педагогічні фактори виникнення конфліктів. Технології раціональної поведінки в конфлікті.

Література [8; 11; 19; 20; 25; 32; 33]

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Виникнення педагогіки та етапи її розвитку.
2. Предмет, об'єкт, функції, завдання, методи педагогіки.
3. Структура та головні напрями педагогічної науки.
4. Зв'язок педагогіки з іншими науками.
5. Загальнокультурне значення педагогіки.
6. Загальна характеристика етапів розвитку педагогіки.
7. Фактори генезису шкіл в епоху великих цивілізацій.
8. Західні школи афінського та спартанського виховання.
9. Розвиток педагогіки в епоху Середньовіччя та епохи Відродження.
10. Освіта та виховання на Сході.
11. Джерела виникнення і розвитку вищих навчальних закладів у світі. Поява університетів.
12. Творча спадщина педагога-гуманіста Я. А. Коменського.
13. Теорія елементарного навчання І. Гербарта.
14. Виховання як багатofакторний процес.
15. Мета та зміст виховання, критерії оцінки вихованості людини.
16. Напрями виховної роботи.
17. Засоби виховного впливу на людину.
18. Моделі та стилі виховання.

19. Методи формування свідомості особистості (переконання, особистий приклад).
20. Характеристика методу переконання. Процедура переконання.
21. Метод наслідування як один з основних механізмів соціалізації дитини.
22. Методи організації та формування досвіду суспільної поведінки (педагогічні вимоги, оцінка колективу, метод приучення, створення виховних ситуацій).
23. Методи стимулювання діяльності та поведінки (заохочення та осуд).
24. Метод заохочення як активне стимулювання дитини до ініціативної, творчої діяльності.
25. Методи контролю і самоконтролю, самооцінки діяльності та поведінки.
26. Педагогіка середовища, виховання особистості в колективі.
27. Освіта як засіб залучення людини до світу науки та культури.
28. Освіта як фундамент базової культури особистості.
29. Освіта як система і процес. Моделі освіти.
30. Головні елементи освіти — мета та зміст, засоби та прийоми тощо.
31. Предмет дидактики, її головні категорії.
32. Закономірності, види та стилі навчання.
33. Зміст і рівні освіти.
34. Принципи побудови навчальної діяльності.
35. Форми організації навчання у школі та вузі.
36. Головні типи навчальних закладів, їх характеристика.
37. Акредитування навчальних закладів.
38. Документи про освіту. Нормативна та навчально-методична база освіти.
39. Поняття про методи навчання. Методи і прийоми.
40. Класифікація методів навчання, їх характеристика.
41. Поняття про форми навчання. Головні підходи до класифікації форм навчання.
42. Загальна характеристика систем навчання.
43. Контроль та оцінка результатів навчання. Сутність контролю, його види, функції, методи.
44. Характеристика функцій навчання.
45. Проблеми цілісності педагогічного процесу (специфіка і єдність процесів навчання, виховання і розвитку).

46. Сутність єдності викладання і навчання, їх характеристика.
47. Типи соціально-дидактичних відносин: “учитель — учень”, “викладач — аудиторія”, “учитель — група”, “учитель — засіб навчання — учень”.
48. Співтворчість і співпраця в навчанні. Досвід роботи В. Ф. Шаталова та ін.
49. Поняття співпраця та творчості в педагогіці Є. М. Ільїна.
50. Досвід педагогічної діяльності І. П. Волкова.
51. Поняття “інновація”. Інновація і реформи в системі освіти.
52. Типи інновацій у школі та вищому навчальному закладі.
53. Фактори творчого саморозвитку і самореалізації вчителя в умовах інноваційної школи.
54. “Нові школи” ХХ ст., найбільш відомі у світі.
55. Типи педагогічних інновацій у системі сучасної вищої освіти. Критерії оцінки нововведень.
56. Досвід роботи вальдорфських шкіл. Виховання і людська свобода.
57. Поняття “людина” та “особистість”. Формування особистості.
58. Розвиток задатків і здібностей.
59. Соціалізація особистості як процес виховання та навчання.
60. Основні підходи та принципи процесу соціалізації. Історія питання.
61. Основні види та засоби соціалізації.
62. Провідні фактори соціального становлення особистості.
63. Позитивна і негативна соціалізація.
64. Освітні системи та розвиток особистості.
65. Соціальна зрілість особистості. Компоненти зрілості.
66. Мотивація навчання, поведінки і вибору фаху.
67. Вплив мотивації на успішність навчальної діяльності.
68. Мотивація успіху та побоювання невдачі.
69. Розвиток і соціалізація особистості в сім’ї.
70. Вплив стилю батьківської поведінки на соціальний розвиток дитини. Моделі поведінки батьків.
71. Життєві цикли у розвитку сім’ї, кризові стани та їх характеристика.
72. Предмет, функції, методи, головні категорії соціальної педагогіки.
73. Соціологія як методологічна основа соціальної педагогіки.
74. Науково-теоретичні основи соціальної педагогіки.

75. Спільні проблеми соціальної філософії та соціальної педагогіки.
76. Соціалізація особистості як соціальна проблема, проблеми самоосвіти, самовиховання, самоорганізації.
77. Молодь як особлива соціально-демографічна група.
78. Соціальна сутність молоді. Своєрідність молоді як соціальної групи.
79. Характеристика молодіжної субкультури.
80. Молодіжний жаргон (сленг) як провідний засіб комунікації у групі однолітків.
81. Типи самодіяльних об'єднань молоді; педагогічна корекція їхньої діяльності.
82. Сутність поняття “молодіжна політика”.
83. Педагогічний менеджмент: поняття, предмет, зміст, основні категорії.
84. Суперечності між вимогами суспільства й рівнем професійної підготовки управлінських кадрів.
85. Соціальний статус, правові можливості, рівень фінансово-господарської самостійності керівників освітніх установ.
86. Підготовка та проведення нарад, конференцій тощо.
87. Планування робочого часу керівника.
88. Стили керівництва.
89. Організація, форми, методи управління колективом.
90. Фактори виникнення конфліктів і технології раціональної поведінки в конфлікті.

ТЕМИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

1. Розвиток педагогіки епохи Середньовіччя і Відродження.
2. Освіта та виховання на Сході.
3. Джерела виникнення і розвитку вищих навчальних закладів у світі. Поява університетів.
4. Творча спадщина педагога-гуманіста Я. А. Коменського.
5. Теорія елементарного навчання І. Гербарта.
6. Дидактика навчання, що розвиває Ф. Дістервег.
7. Експериментальна педагогіка та педоцентризм Д. Дьюї.
8. Енциклопедія сімейного виховання — “Домострой”.

9. Питання розвитку особистості дитини від народження до університетського віку в наукових працях М. М. Манасеїної.
10. П. Ф. Лесгафт про виховання дитини в родині.
11. М. К. Реріх про повагу до особистості та свободу людини як головний фактор духовного розвитку.
12. Педагогічна спадщина Л. М. Толстого.
13. Досвідні та експериментальні станції Наркомпросу С. Т. Шацького.
14. Педагогічна спадщина В. О. Сухомлинського.
15. Педагогічна спадщина А. С. Макаренка.
16. Єдність освітньої, виховної та розвиваючої функцій навчання.
17. Особистість дитини, її розвиток і виховання.
18. Навчання як співтворчість учителя й учня.
19. Інновація і реформи в системі освіти.
20. Досвід роботи вальдорфських шкіл.
21. Особистість учителя-новатора.
22. Позитивна соціалізація як умова розвитку гармонійної особистості.
23. Розвиток і соціалізація особистості в сім'ї.
24. Поняття співпраці та творчості в педагогіці.
25. Соціальна педагогіка як наука, її роль і місце в системі наукового знання.
26. Взаємозв'язок соціальної педагогіки з іншими галузями суспільної практики.
27. Соціальна педагогіка як частина соціальної філософії.
28. Особливості соціально-педагогічної роботи з молоддю.
29. Об'єднання ровесників як фактор соціалізації особистості.
30. Психолого-педагогічні проблеми впливу сучасного масового мистецтва на молодь.
31. Провідні напрями молодіжної політики в Україні та шляхи їх реалізації.
32. Аналіз стану теорії та практики управління освітніми системами в Україні.
33. Організаційно-регулятивні форми діяльності керівника у сфері освіти.
34. Конфлікт як соціальний феномен.

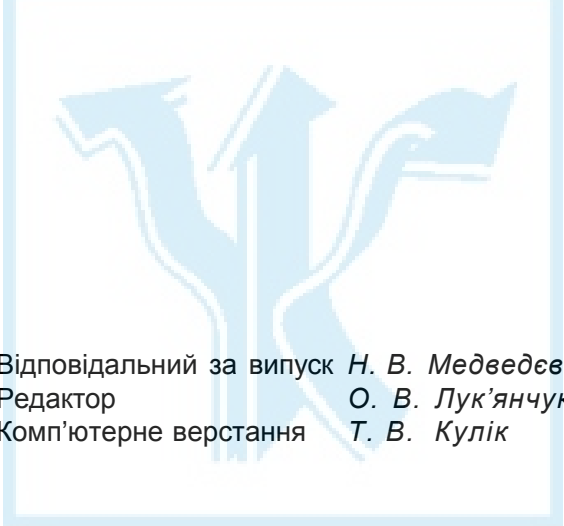
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. *Антология педагогической мысли Древней Руси и Русского Государства XIV–XVII вв.* — М.: Педагогика, 1985. — 366 с.
2. *Антология педагогической мысли России второй половины XIX — начала XX вв.* — М.: Педагогика, 1990. — 608 с.
3. *Антология социальной работы: В 5 т. / М. Ф. Фирсов (сост.).* — М.: Сварогъ — НВФСПТ, 1994–1995.
4. *Березин Ф. В.* Психическая и психофизическая адаптация человека. — Л.: Наука, 1988. — 268 с.
5. *Бондарчук О. І., Бондарчук Л. І.* Основи психології та педагогіки: Курс лекцій. — К.: МАУП, 2001. — 168 с.
6. *Бордовская Н. В., Реан А. А.* Педагогика: Учеб. для вузов. — СПб.: Питер, 2001. — 304 с.
7. *Бочарова В. Г.* Социальная педагогика: диалог науки и практики // Педагогіка. — 2003. — № 9. — С. 3–8.
8. *Галузинський В. М., Євтух М. Б.* Педагогіка: теорія та історія. — К.: Вища шк., 1995.
9. *Гиппенрейтер Ю. Б.* Общаться с ребенком. Как? — М.: ЧеРо, 2001. — 240 с.
10. *Головатий М. Ф.* Навчи себе сам. — К.: МАУП, 2002. — 120 с.
11. *Горанчук В. В.* Психология делового общения и управленческих воздействий. — СПб.: Издат. дом “Нева”; М.: ОЛМА-ПРЕСС Инвест, 2003. — 288 с.
12. *Державна національна програма “Освіта” (Україна XXI століття)* // Освіта. — К., 1993. — № 44–46.
13. *История социальной педагогики: Становление и развитие зарубежной социальной педагогики: Учеб. для студ. вузов / В. И. Беляев, Т. А. Дубровская и др.* — М.: Гардарини, 2003. — 255 с.
14. *Коваль Л. Г., Зверева І. Д., Хлебїк С. Р.* Соціальна педагогіка / Соціальна робота: Навч. посіб. — К.: ІЗМН, 1997. — 392 с.
15. *Коменский Я. А.* Великая дидактика. — М.: Издат. дом Шалвы Амонашвили, 1996. — 224 с.
16. *Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року.* — К.: Парлам. вид-во, 2002. — 87 с.

17. *Корчак Я.* Как любить ребенка: книга о воспитании. — М.: Политиздат, 1990. — 493 с.
18. *Крысько В. Г.* Психология и педагогика в схемах и таблицах. — Мн.: Харвест, 1999. — 384 с.
19. *Куницына В. Н., Казаринова Н. В., Погольша В. М.* Межличностное общение: Учеб.к для вузов. — СПб.: Питер, 2002. — 384 с.
20. *Льюис Д.* Тренинг эффективного общения. — М.: ЭКСМО-Пресс, 2002. — 224 с.
21. *Лэндрет Г. Л.* Игровая терапия: искусство отношений. — М., 1994. — 365 с.
22. *Макаренко А. С.* Книга для батьків. — К.: Рад. шк., 1980. — 327 с.
23. *Педагогіка* / За ред. М. Д. Ярмаченка. — К.: Вища шк., 1986. — 543 с.
24. *Подласый И. П.* Педагогика: В 2 кн. — М.: ВЛАДОС, 1999. — Кн. 1. Общие основы. Процесс обучения.
25. *Практикум по общей, экспериментальной и прикладной психологии: Учеб. пособие* / Под общ. ред. А. А. Крылова, С. А. Маничева. — СПб.: Питер, 2000. — 560 с.
26. *Словарь психолога-практика* / Сост. С. Ю. Головин. — Мн.: Харвест, 2001. — 976 с.
27. *Сухомлинський В. О.* Серце віддаю дітям / Вибрані твори: В 5 т. — К.: Рад. шк., 1977. — Т. 3. — 670 с.
28. *Фрейджер Р., Фейдимен Д.* Личность: теории, эксперименты, упражнения. — СПб.: Прайм — ЕВРОЗНАК, 2001. — 864 с.
29. *Шацкий С. Т.* Избр. пед. соч.: в 2 т. — М.: Педагогика, 1980.
30. *Шендеровський К. С.* Управління соціальною роботою з дітьми та молоддю. Менеджмент соціальної служби: Навч.-метод. зб. — К., 2002. — 153 с.
31. *Штейнер Р.* Познание человека и учебный процесс. — М.: Парсифаль, 1998. — 128 с.
32. *Щёкин Г. В.* Как эффективно управлять людьми: психология кадрового менеджмента: Науч.-практ. пособие. — К.: МАУП, 1999. — 400 с.
33. *Энкельманн Николаус Б.* Харизма. Личностные качества как средство достижения успеха в профессиональной и личной жизни: Пер. с нем. — М.: АО "Итерэксперт", 2000. — 272 с.

З М І С Т

Пояснювальна записка	3
Навчально-тематичний план вивчення дисципліни “Педагогіка”	4
Програмний матеріал до вивчення дисципліни “Педагогіка”	4
Питання для самоконтролю	11
Теми контрольних робіт	14
Список рекомендованої літератури	16

Відповідальний за випуск *Н. В. Медведєва*
Редактор *О. В. Лук'ячук*
Комп'ютерне верстання *Т. В. Кулік*

МАУП
Зам. № ВКЦ-1742

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП